

UDENRIGSMINISTERIET

SEPTEMBER 2025

FN'S 80. GENERALFORSAMLING

DANMARKS PRIORITETER

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. EN VERDENSORDEN I OPBRUD – ET SYSTEM UNDER FORANDRING	3
1.1 Et mere tidssvarende multilateralt system	3
1.2 Reform af FN-systemet	4
1.3 Højniveauugen for UNGA80	4
2. FRED OG SIKKERHED	6
2.1 FN's Sikkerhedsråd	6
2.2 Krisehåndtering	6
2.3 Andre emner	8
2.4 Samspillet mellem Generalforsamlingen og Sikkerhedsrådet	8
3. BÆREDYGTIG UDVIKLING	10
3.1 Reform af FN's udviklingssystem og humanitære sektor	10
3.2 Jobskabelse, økonomisk vækst, handel og investeringer	11
3.3 Respons på konflikter, tvungen fordrivelse og irregulær migration	12
3.4 Retfærdig, bæredygtig og grøn omstilling	12
3.5 Uddannelse og sundhed	13
4. MENNESKERETTIGHEDER	15
4.1 Den rettighedsbaserede tilgang som fundament og løftestang	15
4.2 Danmarks menneskerettighedsprioriteter	15
5. DANMARKS MANGE KANALER TIL INDFLYDELSE I FN	18

1. EN VERDENSORDEN I OPBRUD – ET SYSTEM UNDER FORANDRING

Når verdens stats- og regeringschefer mødes i New York til åbningen af FN's 80. Generalforsamling (UNGA80), møder de et FN-system i knæ og en verdensorden under stor forandring. I 80-året for FN's etablering har krisen i det multilaterale samarbejde fået en ny, eksistentiel karakter, der påvirker ikke bare FN-systemet, men hele den samarbejdende og regelbaserede internationale orden, der er forankret i FN-pagten.

Bag den 80. Generalforsamlings optimistiske overskrift 'Better Together' gemmer sig en virkelighed præget af overlappende og eskalerende globale kriser og konflikter, et voksende pres på FN-pagtens grundlæggende regler, principper og værdier og et markant fald i de finansielle bidrag fra medlemslandene til FN. Ukraine, Gaza, hungersnød, global opvarmning, sammenbrudte forhandlinger om plastik, og et USA, der trækker sig både politisk og økonomisk fra det globale samarbejde.

Det er en dystre baggrund at fejre rund fødselsdag på.

1.1 ET MERE TIDSSVARENDE MULTILATERALT SYSTEM

Men UNGA80 afholdes også under indtryk af et udbredt ønske om at reformere FN, så organisationen kan forblive rammen om den globale problemløsning, nu og i fremtiden. Et meget stort flertal af FN's medlemslande ønsker at fastholde og styrke det forpligtende globale samarbejde med FN som omdrejningspunkt. De har – som Danmark – en klar egeninteresse i en samarbejdende og regelbaseret international orden, hvor alle stater har rettigheder og kan øve indflydelse. Og de har – som Danmark – en klar bevidsthed om, at de omfattende og grænseoverskridende problemer, vi står midt i, kun kan løses gennem samarbejde.

Den erkendelse prægede sidste års åbning af FN's Generalforsamling, hvor medlemslandene – trods Ruslands forsøg på at kaste grus i maskineriet – blev enige om den såkaldte Pact for the Future eller 'Fremtidserklæring'. Erklæringen forsøger at sætte retningen for mere tidssvarende globale institutioner og for en opdateret multilateral dagsorden, der også omfatter digitale spørgsmål og nye, innovative tilgange til kendte problemer.

Det er åbenlyst, at multilateralismen for at være tidssvarende skal afspejle de store ændringer, der er sket siden 1945. Særligt er der behov for, at lande i det globale syd bliver bedre repræsenteret i de globale institutioner. Det gælder i FN's Sikkerhedsråd, men også i den bredere internationale finansielle arkitektur. Multilateralismen skal samtidig åbnes op, så civilsamfund og unge, virksomheder, private fonde, byer og regioner kan deltage i de centrale processer, som FN danner rammen om.

Endelig er der et akut behov for at sikre, at FN-systemet kan levere mere fokuseret og effektivt i en ny geopolitisk virkelighed. Gennem 80 år er organisationen vokset i takt med, at flere medlemmer er kommet til, og nye udfordringer er opstået. Det har sikret en løbende udvikling, men det har også ført til et fragmenteret, tungt og uoverskueligt system. FN-systemet er i dag derfor præget af overlappende mandater og uklar arbejdsdeling. Det skal der ryddes op i, for at FN kan stå stærkere.

1.2 REFORM AF FN-SYSTEMET

På den baggrund har FN's generalsekretær lanceret et omfattende reforminitiativ kaldet 'UN80'. Danmark bakker fuldt ud op om initiativet og ønsker et højt ambitionsniveau for at gennemføre tidssvarende reformer. Nationalt, i nordisk regi og gennem EU vil Danmark presse på for reformer, så FN kan levere på sine kerneopgaver: Fred og sikkerhed, bæredygtig udvikling og menneskerettigheder. Det vil ske både i det fortløbende arbejde i Generalforsamlingens stående udvalg og i det arbejde, der kører i andre spor, herunder i FN's Sikkerhedsråd, som Danmark er medlem af i 2025-2026.

For Danmark er det et væsentligt hensyn at fastholde FN's legitimitet som ejet og ledet af medlemslandene. 'UN80'-initiativet må ikke blive reduceret til en donordrevet spareøvelse, der bidrager til større splittelser mellem det globale syd og nord. Tværtimod. Det handler om at finde en ny, fælles, vision for et mindre, men mere fokuseret FN: Hvilke opgaver skal FN løfte i fremtiden, og hvordan kan det sikres, at FN leverer bedst muligt på landeniveau i lyset af den finansielle virkelighed, organisationen står i.

Det er lettere sagt end gjort - det bliver en hård politisk kamp. I en tid præget af geopolitik og globale værdiskred står vi foran et større sværds slag om balancen mellem FN's tre søjler: fred og sikkerhed, bæredygtig udvikling og menneskerettigheder. Nogle medlemslande ønsker at indskrænke FN til kun at handle om fred og sikkerhed, mens andre lande synes, at FN først og fremmest skal fokusere på udvikling. Og samtidig er der betydelig risiko for, at menneskerettighedssøjlen forsøges nedprioriteret. For Danmark er det væsentligt, at alle tre søjler fastholdes og prioriteres. Søjlerne er lige så gensidigt afhængige og forstærkende i dag, som de var for 80 år siden.

1.3 HØJNIVEAUUGEN FOR UNGA80

Under den såkaldte højniveauuge, der markerer åbningen af UNGA80, i september måned vil der være en række særlige højniveaumøder om spørgsmål, der står højt på den globale dagsorden. På initiativ fra Frankrig og Saudi-Arabien ventes blandt andet at blive afholdt et højniveaumøde om implementeringen af to-statsløsningen mellem Israel og Palæstina. Forud for mødet har Danmark tilsluttet sig det slutdokument, der blev præsenteret ved konferencen i New York i juli måned. Generalsekretæren vil desuden være vært for et højniveaumøde om klimahandling, hvor lande inviteres til at annoncere deres klimaplaner (NDC'er) for 2035. Danmark arbejder her for, at EU kan præsentere en ambitiøs klimaplan. Under højniveauugen vil der også blive sat fokus på Verdensmålene for at skubbe på for deres implementering, og 30-året for vedtagelsen af Beijing-

handlingsplanen om ligestilling mellem kønnene vil blive markeret. Endelig vil der være et højniveaumøde med fokus på ikke-smitsomme sygdomme og mental sundhed.

Danmark vil arbejde for, at hele UNGA80 skaber fornyet fremdrift i det multilaterale samarbejde. Ikke for FN's skyld, men for Danmarks skyld. Vi har brug for FN til at opretholde international fred og sikkerhed. Vi har brug for FN for at fastholde og udvikle den internationale retsorden, der er fundamentet for vores sikkerhed. Vi har brug for FN for at håndtere vor tids mange grænseoverskridende kriser og trusler. Vi har brug for FN som leverandør af nødhjælp og udviklingsbistand til verdens mest udsatte. Og vi har brug for FN for at imødegå presset på de værdier, Danmark er bygget på: menneskerettigheder, demokrati, retsstatsprincipper, frihed, lighed, retfærdighed og fælles spilleregler for store og små.

Der er meget på spil under UNGA80. Ikke kun for FN. Også for Danmark.

Dette prioritetspapir afspejler Danmarks ambitioner om et aktivt dansk FN-engagement til fordel for et effektivt og tidssvarende FN i kernen af et reformeret og revitaliseret multilateralt samarbejde. Papiret bygger på Danmarks Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Strategi (2023), Danmarks udviklingspolitiske strategi (2025) og Strategien for styrket dansk engagement med de afrikanske lande (2024). Prioritetspapiret angiver den overordnede retning og hovedprioriteter for Danmarks FN-engagement under den 80. Generalforsamling, men det er ikke udtømmende i forhold til alle problemstillinger, der forventes behandlet i løbet af samlingen.

2. FRED OG SIKKERHED

I 80 år har FN spillet en vanskelig men uundværlig rolle i opretholdelsen af international fred og sikkerhed. FN er det eneste forum, der bringer alle verdens lande – også stormagterne – sammen. Det skaber et rum for diplomati og dialog, også mellem lande, der ellers ikke vil sidde i stue sammen. Det har værdi i sig selv, også i perioder som nu, hvor skærpet geopolitisk rivalisering begrænser FN's mulighed for at danne rammen om kollektive sikkerhedsløsninger.

2.1 FN'S SIKKERHEDSRÅD

Som medlem af FN's Sikkerhedsråd i 2025-26 spiller Danmark en særlig rolle for opretholdelsen af international fred og sikkerhed under hele UNGA80. Vi vil med afsæt i vores profil som nordisk og europæisk land løbende række ud til Rådets andre medlemmer og arbejde konstruktivt for, at Sikkerhedsrådet kan opnå resultater – også selvom vilkårene er vanskelige, og Sikkerhedsrådet ofte er frustrerende handlingslammet, som vi har set både i Ukraine og Gaza, men også fx i Sudan, der aktuelt er verdens mest omfattende humanitære katastrofe.

Den udbredte frustration over et Sikkerhedsråd, der ikke formår at løfte sine opgaver, har givet Generalforsamlingen en større rolle i forhold til fred og sikkerhed. Det ser vi især, når det gælder Ukraine og Gaza, hvor brede flertal af FN's medlemslande har vedtaget generalforsamlingsresolutioner, der ikke kunne skabes enighed om i Sikkerhedsrådet. Generalforsamlingen har samtidig fået en ny og mere markant rolle i forhold til at holde de faste medlemmer af Sikkerhedsrådet ansvarlige for deres brug af vetoretten. Den udvikling støtter Danmark, samtidig med at vi arbejder for mere grundlæggende reformer af FN's Sikkerhedsråd, så Rådets sammensætning i højere grad afspejler verden af i dag og ikke verden, som den så ud i 1945. Det er f.eks. åbenlyst utidssvarende, at ingen afrikanske lande er faste medlemmer af Rådet, og at verdens folkerigeste land, Indien, heller ikke har fast sæde i Rådet.

2.2 KRISEHÅNDTERING

Både som medlem af Sikkerhedsrådet og i Generalforsamlingen vil Danmark have særligt fokus på at styrke FN's evne til at forebygge konflikter, håndtere kriser og opbygge varig fred. FN er til stede i alle verdens brændpunkter. Nogle steder med fredsbevarende operationer eller en særlig politisk mission; andre steder gennem et landeteam og/eller humanitære indsatser. Mange steder yder FN et helt uundværligt bidrag til at stabilisere situationen og beskytte civile, men de fleste steder kæmper FN for at leve op til lokalbefolkningens, værtsnationens og/eller det internationale samfunds mange forventninger. Behovet for at opdatere FN's værktøjskasse, når det gælder forebyggelse og håndtering af voldelige konflikter, stod derfor helt centralt i 'Fremtidserklæringen' fra sidste år og er også en prioritet for Danmark som medlem af Sikkerhedsrådet.

Under UNGA80 vil Danmark arbejde for, at medlemsstaterne og FN-sekretariatet følger op med konkret handling, der styrker FN's arbejde for at forebygge voldelig konflikt og skabe varig fred. FN's fredsopbygningsarkitektur, som Danmark var med til at etablere tilbage i 2005, skal revideres. Der forhandles om en ny resolution om rammerne for FN's indsatser for varig fred, der ventes vedtaget både i Sikkerhedsrådet og Generalforsamlingen. Danmark vil have særligt fokus på at styrke indsatserne på landeniveau og fastholde FN's bredspektrede tilgang til fred og sikkerhed. Danmark vil arbejde for, at Fredsopbygningskommissionen og Fredsopbygningsfonden bliver bedre i stand til at inddrage resten af FN-systemet og aktører uden for FN, herunder civilsamfundet, i sit arbejde. Vi vil derfor også arbejde for at sikre sammenhæng mellem tilpasningerne af fredsopbygningsarkitekturen og de reformtiltag, der tages i resten af FN-systemet som led i 'UN80'-initiativet. Målet er et FN, der kan levere samlet og effektivt på landeniveau – også når det gælder forebyggelse og varig fred – fordi hele systemet formår at spille konstruktivt sammen.

Som medlem af Sikkerhedsrådet, og i relevante udvalg, vil Danmark engagere sig i FN-generalsekretærens igangværende gennemgang af FN's fredsoperationer. Gennemgangen skal bane vej for mere fleksible indsatser, der matcher de konkrete udfordringer i en given konflikt bedre. Fra dansk side vil vi lægge vægt på, at FN's indsatser faciliterer politiske løsninger, der adresserer de underliggende årsager til konflikt. Samtidig vil vi arbejde for at styrke FN's evne til at indgå i partnerskaber med lokale og regionale aktører. Det gælder særligt i relation til Den Afrikanske Union (AU), hvis rolle i konflikthåndtering Danmark støtter både politisk og finansielt. Som formand for EU vil Danmark være centralt placeret i topmødet mellem EU og AU, der finder sted i november 2025. Her forventes et stærkt fokus på bl.a. fred og sikkerhed og på et styrket AU-FN-samarbejde. Danmark vil – både i Sikkerhedsrådet og som EU-formand – støtte implementeringen af FN's Sikkerhedsrådsresolution 2719 (2023), der giver mulighed for at anvende pålignede bidrag fra FN til at finansiere AU-ledte fredsoperationer.

I en tid, hvor FN's universelle værdier og globale dagsordener er under pres, vil Danmark arbejde for at fastholde FN's inkluderende og sammenhængende tilgang til fred og sikkerhed. I løbet af UNGA80 fejres både 25-året for vedtagelsen af resolution 1325 om Kvinder, Fred og Sikkerhed og 10-året for vedtagelsen af den første resolution om Unge, Fred og Sikkerhed. Danmark har fra starten spillet en central rolle i at fremme begge dagsordener, og det vil vi fortsat gøre under UNGA80 – også som medlem af Sikkerhedsrådet. Med afsæt i Danmarks nye nationale handlingsplan for Kvinder, Fred og Sikkerhed vil Danmark arbejde for at fastholde de normative fremskridt, der er opnået i de forløbne 25 år, og støtte et styrket fokus på implementeringen på landeniveau. Ligeledes arbejder Danmark for at fastholde det politiske momentum for implementering af dagsordenen Unge, Fred og Sikkerhed. Vi har en verdenshistorisk stor ungdomsgeneration, hvor mange føler sig marginaliserede og udelukkede fra samfundet. Det er derfor afgørende, at unge har reelle muligheder for at deltage i politiske processer, også når det gælder fred og sikkerhed.

Det bliver stadig mere åbenlyst, at klimaforandringerne også påvirker international fred og sikkerhed. Derfor skal Sikkerhedsrådet også kunne forholde sig til klima, fred og sikkerhed. Som medlem af Rådet vil Danmark argumentere for dette ved at sætte fokus på, hvordan klimaforandringer konkret påvirker specifikke konflikter på Sikkerhedsrådets dagsorden. Uden for Rådet vil Danmark som koordinator for Vennegruppen for Klima, Fred og Sikkerhed arbejde

for at opnå stærkere støtte til den samlede dagsorden i FN, herunder arbejde med regionale organisationer såsom AU, specielt i forberedelserne frem mod COP30.

2.3 ANDRE EMNER

En bredspektret tilgang til fred og sikkerhed er også afgørende i indsatsen mod terrorisme og voldelig ekstremisme. Retsstatsprincipper og respekt for menneskerettighederne skal stå centralt i indsatser mod terrorisme og voldelig ekstremisme for ikke utilsigtet at bidrage til yderligere radikalisering. Danmark vil arbejde for at fastholde dette langsigtede fokus i FN's arbejde og for, at 'UN80' fører til et mere strømlinet og effektivt globalt system for forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme. Den globale terrorbekæmpelsesarkitektur og EU's rolle heri er også en af prioriteterne for det danske EU-formandskab indenfor området.

Som en af verdens førende søfartsnationer vil Danmark arbejde for at fastholde FN's fokus på behovet for at imødegå trusler mod maritim sikkerhed. Centralt er fortsat efterlevelse af FN's havretskonvention, UNCLOS, herunder retten til fri sejlads, samt muligheden for at adressere maritime sikkerhedstrusler gennem sømilitære operationer, når det er nødvendigt, fx via sikkerhedsrådsresolutioner. Danmark vil desuden arbejde for FN's fortsatte bidrag til at adressere de forhold på land, herunder væbnede konflikter og fattigdom, der typisk er årsag til de maritime sikkerhedstrusler.

Presset på de internationale aftaler og regelsæt vanskeliggør i disse år arbejdet med våbenkontrol, nedrustning og ikke-spredning, som udgør en fundamental del af FN's kerneopgaver. Fra dansk side er det en prioritet at bevare de strukturer, der har været med til at sikre tryk og stabilitet. Det er en prioritet for Danmark at bevare og styrke FN's relevans på området.

Trusler i cyberspace udgør en betydelig og stigende udfordring for international fred og sikkerhed. Derfor ønsker Danmark at medvirke til, at der i FN opnås en fælles forståelse af, hvordan folkeretten, regler og normer finder anvendelse for staters adfærd i cyberspace. Vi vil i den nyoprettede samarbejds mekanisme for regulering af cyberspace, Global Mechanism on ICTs, fortsat arbejde for at bidrage til et åbent, sikkert og troværdigt internet og sikre implementering af eksisterende normer for ansvarlig adfærd i cyberspace.

2.4 SAMSPILLET MELLEM GENERALFORSAMLINGEN OG SIKKERHEDSRÅDET

I en stadig mere kompleks sikkerhedspolitisk virkelighed vil Danmark arbejde for, at spillet mellem Generalforsamlingen og Sikkerhedsrådet styrkes yderligere, når det gælder opretholdelsen af international fred og sikkerhed. Det kan være med til at fastholde den internationale retsorden, der er så afgørende for ikke mindst små landes sikkerhed.

FN's Generalforsamling spiller, sammen med Sikkerhedsrådet, en væsentlig rolle i forhold til at understøtte og udvikle folkeretten, herunder den humanitære folkeret og menneskerettighederne. Danmark vil fortsat arbejde for at fremme respekten for folkeretten og internationale domstole. Fredelig tvistbilæggelse og retsforfølgelse af internationale

forbrydelser ('accountability') er centrale internationale retsstatsprincipper, som Danmark kæmper for. Danmark vil fortsætte sin stærke støtte til internationale domstole, herunder Den Internationale Domstol (ICJ) og Den Internationale Straffedomstol (ICC), og dagsordenen for forebyggelse af internationale forbrydelser, herunder princippet om 'Responsibility to Protect' (R2P). Gennem arbejdet i FN's Generalforsamlings 6. udvalg (juridiske spørgsmål) vil vi understøtte den internationale normdannelse og udviklingen af folkeretten, bl.a. forhandlingerne af en konvention om forbrydelser mod menneskeheden.

Både i og uden for Sikkerhedsrådet er Danmark en anerkendt humanitær stemme, der blandt andet arbejder for at fastholde fokus på beskyttelse af civile og på børn og væbnet konflikt. Danmark forventes under UNGA80 at være en tidlig medunderskriver af en erklæring om beskyttelse af humanitært personel, der har til formål at omdanne forpligtelserne ifølge den humanitære folkeret til konkrete tiltag for beskyttelsen af humanitært personel. Danmark vil tillige sætte fokus på 10-året for vedtagelsen af resolution 2286 om beskyttelse af hospitaler og sundhedspersonale i væbnede konflikter.

Samspeilet mellem Generalforsamlingen og Sikkerhedsrådet vil også stå centralt, når der i løbet af 2026 skal vælges en ny generalsekretær til afløser for António Guterres. Danmark vil her arbejde for at fastholde og gerne udvide de fremskridt i retning af en mere åben proces, der blev etableret i 2015-16, da Mogens Lykketoft var formand for Generalforsamlingen. Processen skal sikre mere klare og merit-baserede udvælgelseskriterier for den næste generalsekretær. FN har brug for en stærk og uafhængig leder, der kan føre organisationen solidt gennem de kommende års omfattende reformarbejde. I lyset af, at alle tidligere generalsekretærer har været mænd, opfordrer Danmark medlemslandene til at stille med kvindelige kandidater.

3. BÆREDYGTIG UDVIKLING

FN er en uomgængelig og vigtig partner for at indfri målsætningerne i Danmarks nye udviklingspolitiske strategi, den globale grønne omstilling og håndtering af klimakrisen. Uden FN havde verden ikke haft Verdensmålene og Parisaftalens mål. Inden Parisaftalen var den forventede globale opvarmning ved udgangen af dette århundrede estimeret til at nå 3,7 – 4,8°C, et estimat der med landenes indmeldte klimamål under Parisaftalen nu i stedet er nærmere de 2,6°C. Det viser, at multilateral handling nytter. Men med kun fem år til målstregen for Verdensmålene er der aktuelt ikke udsigt til, at ét eneste af de 17 bæredygtighedsmål indfries inden 2030. På flere områder er udviklingen ligefrem gået baglæns siden covid-19-pandemien. Der er behov for fornyet handling for at kunne levere nødvendige resultater for bæredygtig global udvikling. Et centralt skridt er en reform af FN's udviklingssystem.

3.1 REFORM AF FN'S UDVIKLINGSSYSTEM OG HUMANITÆRE SEKTOR

I en tid med globalt faldende udviklingsbistand giver Danmarks efterlevelse af FN's målsætning om at anvende 0,7 pct. af BNI på udviklingsbistand os en vægtig stemme som pålidelig og troværdig partner – både for udviklingslandene og for FN-systemet. Sammen med de andre nordiske lande og gennem EU vil vi bruge den stemme til at bakke op om den hårde, men nødvendige, tilpasning af FN's udviklingssystem, som er en del af 'UN80'-reforminitiativet. Målet er et system, der – med færre ressourcer – bliver bedre i stand til at levere i felten. I en verden, hvor behovene vokser, imens en række donorer skærer ned på udviklingsbistanden, bliver det endnu vigtigere at få mest mulig udvikling per bistandskrone.

FN-organisationer bør sammenlægges for at undgå overlappende mandater og aktiviteter på landeniveau. Danmark ønsker selv fremadrettet at fokusere den danske finansielle støtte til færre FN-organisationer, men samlet set at bevare en høj støtte. FN-ansatte skal i endnu højere grad flyttes fra hovedkontorerne til regionerne for at være tættere på den egentlige opgave. Endelig skal tidligere iværksatte reformer og visioner om samdrift, også på landeniveau, realiseres. Danmark vil presse på for fuld implementering af den såkaldte 'One UN'-struktur – med den danske FN-by som forbillede. Vi vil også være en aktiv stemme for gennemsigtighed og ansvarlighed i FN-systemet.

Behovet for mere effektive systemer gælder også på det humanitære område. Foranlediget af de markante fald i humanitær finansiering har FN's nødhjælpskoordinator lanceret et reforminitiativ, 'humanitarian reset', der sigter på at levere effektive og skarpt prioriterede humanitære indsatser på grundlag af tilgængelige ressourcer. Konkret handler det om at prioritere de mest udsatte og de mest alvorlige behov, forenkle det humanitære system og decentralisere beslutningskompetencer til landeniveau, så det bliver mere effektivt og i højere grad inddrager og styrker lokale aktører. Danmark vil nationalt, i nordisk regi og gennem EU bidrage til, at fremtidens respons på akutte og langvarige kriser i så høj grad som muligt hviler på lokalt lederskab og kapacitet, samtidig med at nødhjælpen forbliver internationalt beskyttet

og lever op til de humanitære principper og den humanitære folkeret. Reformerne på det humanitære område vil tillige skulle spille sammen med de bredere 'UN80'-reformer.

Med afsæt i Fremtidserklæringen og den vanskelige men vigtige aftale, der blev nået under FN's fjerde konference om udviklingsfinansiering i Sevilla i juni og juli 2025, vil Danmark fortsat arbejde for at reformere den internationale finansielle arkitektur. Vi vil arbejde for at mobilisere yderligere finansiering gennem privat kapital og for at mindske gældsbyrden for udviklingslandene. Vi vil fortsætte vores aktive engagement i reformen af de multilaterale udviklingsbanker og arbejde for at øge udlånskapaciteten til finansiering af klima- og udviklingsprojekter baseret på udviklingslandenes egne prioriteter og nationale klimaforpligtelser. Vi vil også fortsat arbejde for at styrke samarbejdet mellem FN og udviklingsbankerne.

3.2 JOBSKABELSE, ØKONOMISK VÆKST, HANDEL OG INVESTERINGER

Danmark er internationalt anerkendt som førende inden for mobilisering af bæredygtige og grønne private investeringer som en del af udviklingssamarbejdet. Den danske Impact Fund Denmark (tidligere IFU) planlægger under UNGA80 at lancere et løft af et garantiinstrument, der samlet set forventes at mobilisere mere end 27 mia. kr. i private bæredygtige investeringer i udviklingslandene, herunder med særligt fokus på grønne investeringer og Afrika.

FN er sammen med udviklingsbankerne central for – i aktivt partnerskab med udviklingslandene selv – at understøtte stabile samfund med bæredygtig vækst og erhvervsvenlige rammevilkår, herunder retsstatsprincipper og bekæmpelse af korruption. Danmark vil gennem EU engagere sig i forhandlingerne om den bindende FN-rammekonvention for internationalt skattesamarbejde, der blev iværksat under UNGA79 på initiativ fra en række udviklingslande, der ønsker større inddragelse i internationale skatteforhandlinger. Danmark vil indgå konstruktivt i arbejdet og samtidig arbejde for, at det tager højde for de resultater, der allerede er opnået i OECD-/G20-regi.

Danmark vil arbejde for at fremme udviklingen af moderne, grønne og digitale økonomier, der indgår i den globale økonomi. Vi vil blandt andet have fokus på at bidrage til skabelse af ordentlige arbejdsmarkedsvilkår og anstændige jobs, hvor arbejdstagerrettigheder respekteres. Danmark vil derfor gennem EU engagere sig aktivt i det forberedende arbejde og forhandlingerne om den politiske erklæring fra topmødet World Social Summit i november 2025, der finder sted som opfølgning på det sociale topmøde i København i 1995. Danmark vil også engagere sig aktivt i Den Internationale Arbejdsorganisation, ILO, hvor Danmark har plads i styrelsesrådet frem til juni 2027. I kraft af EU-formandskabet vil Danmark bidrage til at fremme reformprocessen i Verdenshandelsorganisationen (WTO). Udviklingsdagsordenen er væsentlig i både WTO og FN's konference for handel og udvikling (UNCTAD). Danmark vil bidrage til, at UNCTAD's samling i oktober 2025 bliver et centralt og inkluderende event for nord-syd-dialogen om udviklingslandenes behov på handelssiden.

Danmark vil under UNGA80 arbejde for at fremme digital transformation og nye teknologier, der kan accelerere økonomisk vækst, lukke den globale digitale kløft og reducere barrierer for deltagelse i den globale digitale økonomi. Danmark er engageret i implementeringen af

Fremtidserklæringens Global Digital Compact (GDC) og vil gennem EU arbejde for at finde fælles løsninger, der understøtter GDC'ens mål om bl.a. oprettelse og virke af et uafhængigt internationalt videnskabeligt panel om kunstig intelligens (AI) og dialog om AI-'governance', der skal vurdere muligheder og risici ved kunstig intelligens og facilitere drøftelser om rammerne for kunstig intelligens.

3.3 RESPONS PÅ KONFLIKTER, TVUNGEN FORDRIVELSE OG IRREGULÆR MIGRATION

Konflikt, tvungen fordrivelse og irregulær migration er blandt vor tids største udfordringer. Over halvdelen af verdens fattigste lever i konflikt- og kriseramte områder. Samtidig er den globale humanitære bistand kastet ud i en eksistentiel krise grundet et stadig mere uholdbart gab mellem faldende finansiering og støt stigende humanitære behov. Mange FN-organisationer og internationale organisationer er tvunget ud i omfattende nedskæringer, typisk op mod 1/3 af såvel budgetter som bemanning. Konsekvenserne heraf har allerede vist sig blandt de mennesker, det hele handler om – de mange millioner, der er ramt af konflikter, kriser og fordrivelse. UNGA80-engagementet skal understøtte Danmark som en toneangivende og markant humanitær aktør, der står vagt om humanitære principper og leverer effektiv hjælp til de mest udsatte.

Skrøbelighed og tvungen fordrivelse resulterer ofte i langvarige udviklingsmæssige udfordringer for berørte individer og lokalsamfund, som forstærker humanitære behov. Danmark vil under UNGA80 arbejde for en mere systematisk samtænkning af indsatser på tværs af FN-systemet, så den humanitære bistand i så høj grad som muligt komplementeres af mere langsigtede udviklingsindsatser for at fremme bæredygtige løsninger med fokus på styrket selvforsørgelse og modstandskraft.

Migrationsrelaterede udfordringer kræver internationalt samarbejde. Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (GCM), som Danmark underskrev i 2018 med henblik på at styrke det internationale samarbejde om at forbedre migrationsstyringen og reducere irregulær migration, udgør fortsat en relevant ramme for dialog og handling. Danmark vil arbejde for et stærkere fokus på at håndtere irregulær migration i FN-regi med fuld respekt for menneskerettighederne, herunder gennem samarbejde med IOM og UNHCR om nye løsninger på irregulær migration mod Europa. Danmark vil også arbejde for, at der lægges større vægt på at tackle drivkræfterne bag irregulær migration og fordrivelse, herunder forbindelsen til klimaændringer, skrøbelighed og konflikt. Det er desuden en stærk dansk prioritet at opfordre FN's medlemslande til tæt samarbejde i de eksisterende FN-koordineringsmekanismer om migration, herunder FN's Migrationsnetværk og International Migration Review Forum.

3.4 RETFÆRDIG, BÆREDYGTIG OG GRØN OMSTILLING

Verden er på vej mod en temperaturstigning langt over Parisaftalens mål. Der er derfor behov for at accelerere global klimahandling, hvis vi skal nå i mål med vores fælles ambitioner. Danmark går, også gennem EU, forrest i at implementere de mål, verden i fællesskab har sat med henblik på at reducere udledninger af drivhusgasser, omstille vores energisystemer og opbygge

samfund, som er mere modstandsdygtige mod klimaforandringer. Klimaforhandlingerne finder i år sted på et udfordrende bagtæppe, hvorfor det er helt centralt, at Danmark og EU står fast i at understøtte FN som det legitime forum, hvor de globale klimaspørgsmål behandles. Samtidig skal vi som globalt samfund vise gennem konkret handling, at vi lever op til aftalerne.

Alle Parisaftalens parter skal i år annoncere deres nye nationale klimamål frem mod 2035 (NDC'er). FN's generalsekretær har personligt engageret sig i at sikre, at så mange lande som muligt indleverer ambitiøse NDC'er så hurtigt som muligt forud for COP30 i november 2025, og helst inden åbningen af UNGA80, hvor han er vært for flere højniveauevents på klimaområdet. Danmark vil sammen med EU bakke op om generalsekretærens initiativer, som vil være en vigtig milepæl frem mod COP30 i Belém. Danmark skubber desuden på for, at NDC'ernes samlede ambition- og implementeringsniveau bliver drøftet til COP30.

Også under UNGA80 vil Danmark arbejde for at styrke allianceopbygning med det globale syd og udbygge de dansk-ledede alliancer Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA), Global Offshore Wind Alliance (GOWA), NDC Partnerskabet og Group of Negative Emitters (GONE). Danmark vil gå forrest med konkrete eksempler på samarbejde og løsninger, der kan sætte skub i den grønne omstilling globalt, herunder fossil udfasning og fremme af vedvarende energi. Det gælder også på det maritime område, hvor Danmark arbejder for, at FN's Søfartsorganisation (IMO) vedtager klimareguleringen IMO Net Zero Framework på IMO's Miljøkomitemøde (MEPC-ES) i oktober som den første juridisk bindende, globale klimaregulering for en hel sektor. Reguleringen er et vigtigt skridt frem mod klimaneutral skibsfart i 2050, i overensstemmelse med IMO's klimastrategi (2023) og Parisaftalens målsætninger.

3.5 UDDANNELSE OG SUNDHED

Særligt siden covid-19-pandemien har global sundhed stået højt på den internationale dagsorden, og en række FN-højniveaumøder har adresseret centrale problemstillinger som antimikrobiel resistens (AMR), globalt pandemiberedskab og universel adgang til sundhedsydelser. Det var en sejr for det multilaterale samarbejde, at WHO's medlemslande under Verdenssundhedsforsamlingen i maj 2025 vedtog en global pandemiaftale. Det er en dansk prioritet, at UNGA80 og forberedelserne af næste års højniveaumøde (2026) om pandemiberedskab i New York understøtter de tekniske forhandlinger af bilag til aftalen, som fortsat pågår i WHO, Genève. Under UNGA80 sættes specifikt fokus på ikke-smitsomme sygdomme og mental sundhed. I forbindelse med højniveaumødet arbejder Danmark for at fastholde forebyggelse og behandling af kroniske og psykiske sygdomme på den globale dagsorden, herunder at styrke det primære sundhedsvæsen samt at beskytte børn og unges trivsel og sundhed. Indsatsen vil fortsætte under hele UNGA80, hvor Danmark også vil arbejde for øget globalt fokus på forebyggelse og sundhedsfremme, styrkelse af sundhedssystemer og et styrket fokus på ikke-smitsomme sygdomme i humanitære kontekster.

Adgang til kvalitetsuddannelse er en forudsætning for økonomisk udvikling og demokratisk deltagelse og afgørende for at realisere Verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene. Derfor arbejder Danmark for at fremme stærke og effektive uddannelsessystemer, som også kvinder og piger har adgang til. Herudover vil Danmark i relevante møder og fora arbejde for, at der i det

multilaterale samarbejde sættes fokus på at fremme klima-resiliens og klimatilpasning gennem uddannelse samt på at sikre en sammenhængende tilgang til uddannelse på tværs af langsigtede og humanitære indsatser.

4. MENNESKERETTIGHEDER

4.1 DEN RETTIGHEDSBASEREDE TILGANG SOM FUNDAMENT OG LØFTESTANG

Menneskerettighederne og deres overholdelse er fundamentale for alle menneskers liv, integritet og værdighed. Det udgør et centralt element af folkeretten. Samtidig er fremme af menneskerettigheder væsentligt i forhold til at adressere grundlæggende årsager til fattigdom, konflikt, ulighed og irregulær migration. Et vigtigt element i forsvaret af menneskerettighederne og forebyggelse af nye overgreb er at sikre, at de, der begår grove overtrædelser af rettighederne eller internationale forbrydelser, stilles til ansvar. Danmark vil derfor fortsat arbejde for, at menneskerettighederne indgår som en integreret del af FN's bredere indsatser for at skabe en mere fredelig, retfærdig, tryk, lige og bæredygtig verden.

Men menneskerettighederne er under stærkt pres. De multilaterale menneskerettighedsfora er i stigende grad blevet geopolitiske kamppladser, og hårdt tilkæmpede rettigheder rulles tilbage i mange lande, ikke mindst for kvinder, piger og LGBT+-personer. Danmark vil som internationalt foregangsland for demokrati og menneskerettigheder bygge bro og opsøge alliancer og ligeværdige partnerskaber for fortsat at fremme og beskytte menneskerettighederne. Dette inkluderer også beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere og deres aktive rolle i samarbejdet med FN. Danmark vil gennem sit stærke engagement i FN's Generalforsamlings 3. udvalg, der behandler menneskerettighedsspørgsmål, arbejde for at skabe dialog med lande på tværs af regioner om deres synspunkter, uden at gå på kompromis med vores grundlæggende værdier.

Samtidig vil Danmark som led i reformprocesserne arbejde for, at FN's menneskerettighedssystem kan levere bedre på sit vigtige mandat. Konkret vil Danmark arbejde for at styrke koordineringen på tværs af menneskerettighedssøjlen i FN. Et bedre samspil mellem Generalforsamlingens 3. udvalg og de relevante FN-organisationer, herunder FN's Menneskerettighedsråd og FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder (OHCHR), kan være med til at udbrede menneskerettighederne på tværs af FN. Danmark støtter reformer, der gør op med evt. overlap, mens der dog ikke i den forbindelse må opstå huller i menneskerettighedsbeskyttelsen. FN's medlemslande har udstyret menneskerettighedssystemet med en lang række mandater til monitorering af overholdelsen af menneskerettighederne samt til dokumentation af krænkelser. Arbejdet med at fremme menneskerettigheder er fortsat stærkt underfinansieret, og Danmark engagerer sig aktivt i arbejdet med at sikre ressourcer til menneskerettighedsområdet i FN's Generalforsamlings 5. udvalg om administrative og budgetrelaterede spørgsmål.

4.2 DANMARKS MENNESKERETTIGHEDSPRIORITETER

Ligestilling og fremme af kvinders, pigers og LGBT+-personers rettigheder er prioriterede danske indsatsområder. Danmark arbejder for at fremme og beskytte seksuel og reproduktiv sundhed

og rettigheder (SRSR), diversitet og bekæmpelse af seksuel og kønsbaseret vold på tværs af kontekster. Dette gælder både i krig, humanitære kriser og konflikter, hvor piger og kvinder er i større risiko for at blive udsat for systematisk vold og krænkelser, og på internettet, hvor online kønsbaseret vold og krænkelser og decideret kvindehad er udbredt.

Danmark arbejder også for at styrke og forsvare eksisterende normative standarder inden for den bredere ligestillingsdagsorden. Dette sker i tæt samarbejde med traditionelt ligesindede lande og progressive lande fra det globale syd, hvis aktive engagement er helt afgørende. Kvinders, pigers og LGBT+-personers rettigheder er under massivt og øget pres både på landeniveau og i forhandlinger i FN og EU-kredsen. Danmark vil fortsat arbejde for at bygge bro til mulige samarbejds- og alliancepartnere i det globale syd gennem dialog og kompromisvillighed. Samtidig vil Danmark i videst mulige omfang imødegå forsøg på tilbagegang.

I 2025 markeres 30-året for vedtagelse af Beijing-handlingsplanen, som sætter fokus på de centrale områder, der kræver særlig opmærksomhed for at opnå ligestilling og styrke kvinders trivsel og rettigheder globalt. Markeringen af Beijing+30 er et skridt i processen frem mod FN's Kvindekommission (CSW) i marts 2026, hvor det tematiske fokus er kvinders og pigers adgang til retssystemet. CSW er den vigtigste globale platform for drøftelse af ligestilling og kvinders og pigers rettigheder. Samtidig vil Danmark være en konstruktiv partner i FN's Befolkningskommission (CPD), som i 2026 har fokus på befolkning, teknologi og forskning i konteksten af bæredygtig udvikling, samt i det løbende arbejde i FN's 2. og 3. udvalg.

Danmark vil fortsætte sin ledende rolle for at skabe global konsensus om det universelle forbud mod tortur. Under UNGA80 fremsætter og forhandler Danmark igen omnibus-resolutionen om bekæmpelse af tortur. Målet er at genbekræfte væsentlige aspekter i torturforbuddet og afspejle ny udvikling på området. Resolutionen er et vigtigt dansk signaturinitiativ i menneskerettighedsarbejdet og fremsættes hvert tredje år.

I tæt samarbejde med Grønland vil Danmark fortsætte den langvarige indsats for at fremme oprindelige folks rettigheder globalt. Det vil vi gøre med særligt fokus på selvbestemmelse, normdannelse og styrkelse af oprindelige folks deltagelse og inddragelse i FN. Det ledende princip og mål i arbejdet for oprindelige folks rettigheder i FN's Generalforsamling er at styrke implementeringen af FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder (UNDRIP) gennem resolutionsforhandlinger og aktiv deltagelse i FN's Permanente Forum for Oprindelige Folk (UNPFII).

Danmark vil også under UNGA80 fortsætte indsatsen for at fremme religions- og trosfrihed og beskyttelse af forfulgte minoriteter og grupper. Danmark arbejder for at bekæmpe alle former for diskrimination baseret på religion eller tro, men lægger sammen med ligesindede lande vægt på, at det er det enkelte menneskes ret til religions- og trosfrihed, som er beskyttet af folkeretten.

Stærke, uafhængige og mangfoldige civilsamfund er afgørende for at fastholde og udvikle menneskerettighederne og den demokratiske selvbestemmelse. Danmark vil med afsæt i en

menneskerettighedsbaseret tilgang fortsat være en fast stemme i arbejdet for at sikre civilsamfundets deltagelse i FN-processer.

Digitalisering og nye teknologier har givet borgere, myndigheder og private virksomheder nye muligheder for at bidrage til et aktivt og levende demokrati. Med digitale teknologier følger imidlertid også sårbarheder og mulighed for misbrug i form af manipulation og forfølgelse eller spredning af desinformation, der fører til polarisering og lukker ned for den demokratiske samtale. Danmark vil arbejde for et stærkt internationalt samarbejde om ansvarlig udvikling og anvendelse af digital teknologi, der styrker demokrati og menneskerettigheder. Under UNGA80 vil et omdrejningspunkt for arbejdet være 20-års evalueringen af FN-mekanismen, World Summit on the Information Society (WSIS), der skal afsluttes i december 2025. Med EU-formandskabet vil Danmark engagere sig stærkt i forhandlingerne om evalueringen, presse på for at bevare FN's multistakeholder-tilgang til digitale spørgsmål og sikre en stærk forankring i menneskerettigheder og Verdensmålene.

Danmark vil ligeledes bakke op om styrkelse af mennesker med handicaps rettigheder og deres deltagelse i FN-processer igennem de multilaterale forhandlinger.

5. DANMARKS MANGE KANALER TIL INDFLYDELSE I FN

Danmarks interesser i et effektivt og velfungerende FN spænder vidt. Fra vores fundamentale interesse i en samarbejdende verden, hvor også små stater har rettigheder, hvor grænser ikke ændres med magt, og hvor stærke internationale institutioner danner rammen om levering af globale offentlige goder, som klima, biodiversitet, sundhed og fri sejlads; over en bred udenrigs- og sikkerhedspolitisk interesse i en fredelig og stabil udvikling i vores naboregioner til mere specifikke økonomiske, kulturelle og værdibaserede interesser i at handle, knytte bånd og indgå i partnerskaber med mennesker og lande fra hele verden.

Det er derfor, Danmark benytter hele sin udenrigspolitiske værktøjskasse til at forsvare og fremme vores interesser i FN. Det gør vi i Sikkerhedsrådet, hvor vi som indvalgt medlem er med til at sikre Nordens stærke stemme i det globale samarbejde. Det gør vi i Generalforsamlingen, hvor vi ofte forhandler gennem EU og lægger os i selen for, at EU kan fremstå ikke bare samlet, men også samlende. Vi engagerer os endvidere via det nordiske og det nordisk-baltiske samarbejde, der vokser sig stadig stærkere i disse år, og gennem tværregionale 'vennegrupper', der samler ligesindede lande på tværs af geografiske skel. Samtidig bruger vi det multilaterale samarbejde til at fremme vores udviklingspolitiske og humanitære prioriteter. Vi engagerer os aktivt på program- og landeniveau og i bestyrelsesarbejdet i de organisationer, vi støtter, imens vi arbejder på at fokusere vores finansielle bidrag til færre FN-organisationer. Både for at sikre, at vi får mest indflydelse for støtten, og for at imødegå et fragmenteret udviklingssystem.

For et lille land som Danmark rummer det multilaterale diplomati væsentlige muligheder for at indgå i ligeværdige partnerskaber med små og store lande på tværs af regioner. I en tid præget af global splittelse og pres på den verdensorden, der har tjent Danmark godt, har vi brug for flere, ikke færre, samarbejdspartnere og venner. FN er en enestående platform for strategisk alliancedannelse med lande, der deler Danmarks ønske om en samarbejdende og regelbaseret international orden. I multilaterale fora kan vi etablere ligeværdige partnerskaber og alliancer med lande i det globale syd, både fra Latinamerika, Afrika og Asien. Når vi bruger alle vores kanaler klogt, kan Danmark – sammen med ligesindede fra hele verden – spille en central rolle for at fastholde og udvikle FN som rammen om det forpligtende internationale samarbejde, der er så afgørende for langsigtede løsninger på vor tids stadigt mere presserende problemer.

FN'S 80. GENERALFORSAMLING – DANMARKS PRIORITETER

September 2025

Udgiver
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Telefon: 33 92 00 00
E-mail: um@um.dk
Internet: www.um.dk

Publikationen kan downloades via:
www.um.dk

Teksten kan citeres frit

